

ISSN 2544-591X



# MONITOR JAPOŃSKI

**WRZESIEŃ 2018**

„Monitor Japoński” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną w Japonii, ze szczególnym naciskiem na aktywność tego kraju w regionie Europy Środkowej i w Unii Europejskiej.

Materiał opracował dr Marcin Socha – analityk Ośrodka Spraw Azjatyckich.

# MONITOR JAPOŃSKI

WRZESIEŃ 2018

## I. WYDARZENIA SZCZEBLA CENTRALNEGO

**8 września: rośnie napięcie wokół rozmów handlowych pomiędzy Stanami Zjednoczonymi a Japonią.** Prezydent Donald Trump naciska na japoński rząd w celu podpisania porozumienia handlowego. Jego zdaniem brak porozumienia oznacza poważny problem w relacjach dwustronnych. W nadchodzących tygodniach handel będzie jednym z najważniejszych tematów rozmów wysokiego szczebla pomiędzy władzami w Tokio i Waszyngtonie (Asahi Shimbun).

**8 września: premier Abe zabiega o zwiększenie eksportu japońskiej żywności do Chin.** Premier Abe Shinzō będzie zabiegał o poluzowanie ograniczeń importowych nałożonych na japońską żywność przez Chiny w wyniku awarii elektrowni Fukushima I. Władze w Pekinie wprowadziły zakaz importu produktów spożywczych pochodzących z 10 japońskich prefektur. Japoński rząd zabiega o zniesienie ograniczeń eksportowych w stosunku do żywności przebadanej pod względem poziomu promieniowania. Do spotkania Abe z Xi Jinpingiem dojdzie najprawdopodobniej podczas Wschodniego Forum Gospodarczego we Władywostoku (Kyodo News).

**9 września: rośnie liczba ofiar trzęsienia ziemi w Hokkaido.** Liczba ofiar trzęsienia ziemi, które nawiedziło wyspę Hokkaido wzrosła do 39. Na wyspie nadal trwają prace zmierzające do przywrócenia transportu lotniczego i naziemnego oraz dostaw wody i energii. Premier Abe osobiście odwiedził Hokkaido. W akcję ratunkową zostało zaangażowanych ponad 7000 członków Japońskich Sił Samoobrony.

## NEGOCJACJE POKOJOWE Z ROSJĄ

Jednym z najciekawszych wydarzeń miniego miesiąca była propozycja podpisania traktatu pokojowego pomiędzy Rosją a Japonią złożona przez prezydenta Władimira Putina podczas Forum Gospodarczego we Władywostoku. W relacjach japońsko-ame-rykańskich dominuje decyzja o otwarciu negocjacji handlowych.

**11 września: propozycja podpisania traktatu pokojowego z Rosją.** Podczas Wschodniego Szczytu Gospodarczego we Władywostoku prezydent Władimir Putin przedstawił propozycję podpisania traktatu pokojowego z Japonią przed końcem 2018 roku. Traktat miałby zostać podpisany bez żadnych dodatkowych warunków. Japonia i Rosja nie zawarły pokoju po zakończeniu II Wojny Światowej w wyniku sporu terytorialnego o Kuryle Południowe. Propozycja prezydenta Rosji pozostała bez odpowiedzi ze strony japońskiego premiera. Po zakończeniu szczytu przedstawiciel Sekretarza Gabinetu Suga Yoshihide oświadczył, że Japonia chce rozwiązać problem spornych terytoriów zagarniętych w ostatnich dniach wojny. Premier Abe zakłada kontynuację dialogu pokojowego. W październiku do Rosji pojedzie dowódca Japońskich Sił Samoobrony (Asahi Shimbun).

**12 września: działania zmierzające do normalizacji stosunków z Koreą Północną.** Japoński parlamentarzysta Inoki Antonio wziął udział w 70. Rocznicy powstania Korei Północnej. Emerytowany zapaśnik który rozpoczął karierę polityczną ma spotkać się z Ri Su Yongiem, wiceprzewodniczącym Koreańskiej Partii Robotniczej. Inoki ma zaproponować uruchomienie wymiany sportowej oraz zorganizowanie wizyty japońskich parlamentarzystów w Korei Północnej. Nieoficjalne rozmowy mają służyć wybadaniu gruntu przed otwarciem dialogu dyplomatycznego. Ze strony Korei Północnej nie widać chęci rozpoczęcia rozmów dotyczących japońskich obywateli uprowadzonych przez wywiad północnokoreański. Władze w Pjongjangu uważają spór za rozwiązany (Kyodo News).

**13 września: przygotowania do spotkania Abe Shinzō z Xi Jinpingiem.** Abe Shinzō oraz Xi Jinping będą współpracować w celu polepszenia relacji dwustronnych. Zdaniem japońskiego premiera dialog japońsko-chiński wkroczył na drogę normalizacji. Tokio i Pekin mają współpracować w obszarze zmian zachodzących w Korei Północnej. Japoński premier zabiega o wsparcie Chin w procesie rozwiązania problemu japońskich obywateli uprowadzonych przez wywiad północnokoreański. Potwierdzono plany organizacji październikowej wizyty premiera Abe w Chinach (Asahi Shimbun).

**18 września: japońskie okręty wzięły udział w manewrach na Morzu Południowochińskim.** Po raz pierwszy okręty Japońskich Sił Samoobrony wzięły udział w manewrach na Morzu Południowochińskim. Okręt podwodny, lotniskowiec helikopterów oraz dwa niszczyciele uczestniczyły w ćwiczeniach przygotowujących do odparcia zagrożenia ze strony okrętów podwodnych. Okręt podwodny Kuroshio przybył do wietnamskiego portu w zatoce Cam Ranh. Udział Japonii w ćwiczeniach został skrytykowany przez chińskie ministerstwo spraw zagranicznych, które oskarżyło władze w Tokio o próbę destabilizacji sytuacji w regionie. Japoński Sekretarz Gabinetu Suga Yoshihide zapewnił, że manewry nie miały na celu pokazania antagonistycznej postawy w stosunku do działań Pekinu, lecz

służyły wyłącznie celom treningowym. Dlatego też po raz pierwszy informacje o japońskich manewrach zostały podane do wiadomości publicznej (Kyodo News).

**18 września: Japonia i Wielka Brytania zacieśniają współpracę.** Władze w Tokio i Londynie podjęły decyzję o zacieśnieniu współpracy w zakresie utrzymania bezpieczeństwa w regionie Azji i Pacyfiku. Brytyjski sekretarz spraw zagranicznych Jeremy Hunt spotkał się z ministrem Kōno Tarō w Tokio. Japonia i Wielka Brytania będą koordynować działania związane z łamaniem rezolucji ONZ przez Koreę Północną. Japońskie Siły Samoobrony oraz Marynarka Królewska przeprowadziły szereg wspólnych ćwiczeń morskich w regionie Indo-Pacyfiku. Szefowie spraw zagranicznych rozmawiali również o współpracy gospodarczej w sytuacji, w której Wielka Brytania będzie musiała opuścić UE bez wynegocjowania porozumienia. Japonii zależy na przejrzystości negocjacji z Brukselą w celu złagodzenia negatywnych skutków Brexitu dla japońskich przedsiębiorców. Rządy obu państw są również zainteresowane podpisaniem dwustronnego porozumienia handlowego (Kyodo News).

**20 września: Abe Shinzō zwycięża w wyborach na przewodniczącego PLD.** Zgodnie z przewidywaniami urzędujący premier bez przeszkód zwyciężył w wyborach na przewodniczącego Partii Liberalno-Demokratycznej zdobywając niemal 70% głosów. Ishiba Shigeru, jedyny kontrkandydat na stanowisko lidera zebrał 254 głosy a premier Abe 553. Zaskoczeniem dla szefa rządu było znacznie niższe od oczekiwań poparcie w strukturach terenowych partii. O ile premier uzyskał 80% głosów wśród parlamentarzystów, w strukturach lokalnych jego poparcie sięgnęło tylko 55%. Dzięki zwycięstwu Abe Shinzō rozpoczyna trzecią kadencję lidera największego ugrupowania w japońskim parlamencie. Podczas przemowy tuż po ogłoszeniu wyników premier zapowiedział, że skupi się na realizacji swojej największej ambicji jaką jest dokonanie rewizji ustawy zasadniczej (Asahi Shimbun).

**25 września: Komeito próbuje spowolnić plany rewizji konstytucji.** Podczas przemówienia z okazji zwycięstwa w wyborach na szefa Partii Liberalno-Demokratycznej premier Abe zapowiedział szybkie przedstawienie projektu zamian w ustawie zasadniczej, akceptowanego przez koalicję rządzącą. Okazuje się jednak, że kierownictwo Komeito, partnera koalicyjnego PLD jest przeciwne szybkiemu wprowadzeniu zmian w japońskiej konstytucji. Założycielami partii są członkowie buddyjskiej sekty Sōka Gakkai, która jest odpowiedzialna za finansowanie i zbieranie poparcia dla Komeito. Większość członków Komeito oraz Sōka Gakkai nie popiera licznych zmian w polityce bezpieczeństwa wprowadzonych przez administrację Abe. Kierownictwo Komeito próbuje zablokować plan złożenia projektu rewizji konstytucji jeszcze przed letnimi wyborami do Izby Reprezentantów. Premier Abe zapowiedział szybkie przedłożenie projektu, zakładającego zachowanie artykułu 9. konstytucji oraz rozszerzenie go o dodatkowe zapisy regulujące status Japońskich Sił Samoobrony (Mainichi Shimbun).

**26 września: przemówienie premiera Abe na Zgromadzeniu Ogólnym ONZ.**

Podczas przemówienia na sesji Zgromadzenia Ogólnego ONZ premier Abe zapowiedział, że jego kraj będzie stał na straży zasad wolnego handlu w regionie Azji i Pacyfiku oraz w skali globalnej. Premier z nadzieją patrzy na postęp w negocjacjach nad chińskim projektem Regionalnego Komprehensywnego Partnerstwa Gospodarczego, które ma objąć swoim zasięgiem 16 państw Azji i Pacyfiku. Japoński przywódca wyraził również gotowość do spotkania z Kim Dzong Unem w celu budowy relacji dyplomatycznych od podstaw. W tegorocznym przemówieniu wyraźnie zabrakło elementów nacisku pod adresem Korei Północnej. Premier Abe zastrzegł jednak, że normalizacja stosunków jest uzależniona od rozwiązania problemu japońskich obywateli porwanych przez wywiad północnokoreański w latach 70. i 80. Podczas wizyty w Nowym Jorku premier Abe odbył szereg rozmów kularowych z przywódcami Chin, Korei Południowej oraz Stanów Zjednoczonych (Mainichi Shimbun).

**27 września: rozpoczęcie kolejnej fazy rozmów handlowych pomiędzy Waszyngtonem i Tokio.**

Przywódcy Stanów Zjednoczonych i Japonii podpisali deklarację otwierającą negocjacje dotyczące dwustronnego porozumienia handlowego. Podczas trwania rozmów Stany nie nałożą dodatkowych ceł na import japońskich samochodów i części. Oficjalne rozpoczęcie negocjacji handlowych jest zmianą w japońskiej strategii promowania powrotu Waszyngtonu do TPP. Prezydent Donald Trump poinformował, że najważniejszym celem negocjacji będzie wyrównanie nierówności handlowych. Najtrudniejszymi obszarami będą najprawdopodobniej sektor automotive oraz sektor produktów rolnych i spożywczych. Prezydent Trump zapowiedział, że w sprawie produktów rolnych Stany Zjednoczone nie będą próbowały wynegocjować większych ustępstw niż te osiągnięte w ramach negocjacji nad TPP. Otwarcie dialogu to niewątpliwy sukces Donalda Trumpa przed zbliżającymi się wyborami uzupełniającymi do kongresu. Przywódcy obu państw ponownie zapewнили o ścisłej współpracy w procesie denuklearyzacji Korei Północnej (New York Times).

**27 września: potwierdzono datę spotkania Abe Shinzō i Xi Jinpinga.**

Premier Abe rozpocznie trzydniową podróż do Chin 23 października czyli w dzień 40. rocznicy podpisania traktatu o pokoju i przyjaźni. Wizyta jest zdecydowaną oznaką ocieplenia relacji dwustronnych, które w ostatnich pięciu latach były zdominowane przez spory historyczne i terytorialne. Podczas spotkania z sekretarzem Xi Jinpingem oraz premierem Li Keqiangiem premier Abe będzie rozmawiał głównie o rozwoju współpracy gospodarczej oraz zwiększeniu częstotliwości kontaktów na wszystkich szczeblach. Wśród głównych tematów, które mogą zostać poruszone podczas spotkania wymienia się propozycję wznowienia swapu walutowego, rozpoczęcie współpracy w sektorze badań nad sztuczną inteligencją i innych zaawansowanych technologii oraz kwestię zniesienia ograniczeń importowych nałożonych



na japońską żywność. Premier Abe ma również odwiedzić miasto Shenzhen, które jest hubem start-upów technologicznych (Mainichi Shimbun).

**27 września: Japonia będzie respektować porozumienie z Iranem.** Premier Abe Shinzō oraz prezydent Iranu Hassan Rouhani poinformowali o dalszym respektowaniu podpisanego w roku 2015 porozumienia nuklearnego, pomimo wycofania się Stanów Zjednoczonych. Władze w Waszyngtonie oczekują od swoich sojuszników wstrzymania importu irańskiej ropy naftowej do 4 listopada. Japonia nie chce zrezygnować z dostaw irańskiej ropy naftowej, która odpowiada za 5% jej całkowitego importu. Premier Abe podkreślił znaczenie Iranu w procesie stabilizacji i zachowania pokoju na Bliskim Wschodzie (Mainichi Shimbun).

**28 września: spotkanie wysokiego szczebla pomiędzy Japonią a Koreą Północną.** Japoński minister spraw zagranicznych Kōno Tarō spotkał się z ministrem zagranicznym Korei Północnej Ri Yong Ho w siedzibie ONZ w Nowym Jorku. Pomimo braku oficjalnego potwierdzenia, rozmowy najprawdopodobniej dotyczyły możliwości otwarcia oficjalnego dialogu dyplomatycznego. Zdaniem przedstawicieli japońskiego MSZ zgoda na spotkanie z japońskim ministrem jest pozytywnym sygnałem (Asahi Shimbun).

**28 września: Japonia i Chiny będą współpracować w sprawie Korei Północnej.** Rządy obu państw mają współpracować w zakresie ściślejszej kontroli nielegalnych dostaw towarów drogą morską do Korei Północnej. Podczas spotkania w kuluarach Zgromadzenia Ogólnego ONZ ministrowie spraw zagranicznych Chin i Japonii zapowiedzieli podjęcie działań zmierzających do ograniczenia nielegalnych transferów towarów na okręty zmierzające do portów północnokoreańskich. Zdaniem japońskiej marynarki część statków zaangażowanych w przemyt pływa pod chińską banderą (Mainichi Shimbun).

**28 września: japoński rząd planuje kolejne zwiększenie wydatków obronnych.** Premier Abe Shinzō poinformował prezydenta Donalda Trumpa o planach dodatkowych zakupów uzbrojenia dostarczanego przez Stany Zjednoczone. Zakupy wykraczające ponad oficjalne porozumienie dotyczące dostaw uzbrojenia dla sojuszników będą oznaczać dodatkowe wydatki w japońskim sektorze obronnym. Obietnice dodatkowych zakupów mają częściowo zaspokoić rządania prezydenta Donalda Trumpa dotyczące zmniejszenia nierówności w handlu dwustronnym (Mainichi Shimbun).

## II. JAPONIA I EUROPA ŚRODKOWO-WSCHODNIA

### **12 września: gubernator Osaki z wizytą w Budapeszcie.**

Gubernator miasta Osaka Matsui Ichirō spotkał się z węgierskim ministrem spraw zagranicznych i handlu Péterem Szijjártó. Spotkanie dotyczyło nawiązania ściślejszej współpracy z okazji 150. rocznicy nawiązania relacji dyplomatycznych pomiędzy Węgrami a Japonią, która przypada w przyszłym roku. Węgry chcą współpracować z Osaką w procesie modernizacji gospodarczej i technologicznej. To właśnie w tym mieście ulokowanych jest wiele firm działających w sektorze nowoczesnych technologii. Osaka poszukuje wsparcia dla swojej kandydatury w ramach World Expo 2025 (Budapest Business Journal).

**14 września: japoński producent piwa i napojów liczy na większe zyski w Czechach i we Włoszech.** Asahi Group Holdings liczy na zyski w wysokości 10% dzięki większej sprzedaży popularnych europejskich marek. Według założeń, zyski korporacji mają osiągnąć poziom 896 miliardów USD. Dzięki przejęciu browarów Anheuser-Busch InBev oraz innych firm w Europie Środkowo-Wschodniej udział sprzedaży zagranicznej w całkowitych zyskach firmy ma wzrosnąć do 40%. Największe zyski mają pochodzić ze sprzedaży włoskiej marki Peroni oraz czeskiej Pilsner Urquell. Firma rozważa kolejne przejęcia marek europejskich jeżeli w przyszłym roku zyski osiągną zakładany poziom (Nikkei Asian Review).

**21 września: Japonia i Estonia rozwijają współpracę dotyczącą cyberbezpieczeństwa.** Japonia zaproponowała Estonii zacieśnienie współpracy w zakresie cyberbezpieczeństwa. Rząd w Tokio do końca roku ma zakończyć rewizję strategii bezpieczeństwa. Zdaniem japońskiego ministerstwa obrony Estonia jest państwem, które z powodzeniem przeprowadziło proces integracji infrastruktury cyfrowej i społecznej. Zacieśnienie współpracy to kontynuacja dialogu dotyczącego cyberbezpieczeństwa rozpoczętego podczas wcześniejszej wizyty premiera Abe Shinzō w Estonii. Japoński personel zostanie przeszkolony w instytucjach NATO w Tallinie (Mainichi Shimbun).

**28 września: spotkanie z japońskimi producentami sake w Warszawie.** Dzięki współpracy warszawskiego oddziału Japońskiej Organizacji Handlu Zagranicznego (JETRO) oraz Japońskiego Stowarzyszenia Producentów Sake i Shochu (JSS) w Warszawie zorganizowano spotkanie z japońskimi producentami sake. Uroczystość odbyła się w Rezydencji Ambasadora Japonii. Celem spotkania była promocja japońskiego sake na polskim rynku (Ambasada Japonii w Warszawie).

### **29 września: zaproszenie do udziału w misji biznesowej JETRO.**

Japońska Organizacja Handlu Zagranicznego informuje o kolejnej delegacji biznesowej do Japonii firm z sektora IoT (internet rzeczy). Delegacja odbędzie się w dniach 14-20 października 2018. Firmy z regionu EŚW wemą udział

największych targach IoT w Japonii [CEATEC JAPAN 2018](#). W programie znajdują się wizyty badawcze, seminaria biznesowe, spotkania networkingowe oraz negocjacje z potencjalnymi partnerami. W delegacji weźmie udział 6 firm polskich (ASD Consulting, Atende Software, AVSYSTEM, Coinfirm, Every European Digital, REDNT) 3 firmy czeskie (Flowmon Networks, Greycortex, MycroftMind) oraz jedna firma węgierska (ELTE-Soft) (Jetro).

### III. SYTUACJA GOSPODARCZA

**10 września: wirus świńskiej grypy uderza w eksport japońskiej wieprzowiny.** W japońskiej prefekturze Gifu odkryto nowe ognisko wysoce zaraźliwej świńskiej grypy. Po wykryciu choroby u prawie 80. świń hodowla licząca 610 sztuk została zlikwidowana. Jest to pierwszy przypadek tej choroby w Japonii od wybuchu epidemii w prefekturze Kumamoto w roku 1992. Japońskie Ministerstwo Rolnictwa, Leśnictwa i Rybołówstwa wstrzymało eksport japońskiej wieprzowiny na co najmniej trzy miesiące. Świnie zostały zarażone najprawdopodobniej przez kontakt z zarażonymi dzikami (Kyodo News).

**13 września: kolejna zapowiedź otwarcia Japonii na zagranicznych pracowników.** Podczas Światowego Forum Gospodarczego w Hanoi minister spraw zagranicznych Kōno Tarō zapowiedział, że japońska gospodarka przygotowuje się na przyjęcie większej liczby pracowników zagranicznych w związku z problemem kurczenia się japońskiej populacji. Rząd ma wprowadzić nową politykę przyznawania pozwoleń na pracę, zakładającą ułatwienia dla osób chcących uczyć się języka japońskiego. W przeszłości japoński rząd utrudniał osobom z zagranicy podejmowanie pracy w Japonii za wyjątkiem okresów zwiększonego zapotrzebowania (Asahi Shimbun).

**14 września: Japonia próbuje znieść cła na stal nałożone przez Koreę Południową.** Władze w Tokio złożyły wniosek w Światowej Organizacji Handlu (WTO) w celu zniesienia ceł antidumpingowych nałożonych przez Koreę Południową na japońską stal 14 lat temu. Korea nałożyła cła na stal nierdzewną wykorzystywaną w produkcji części samochodowych i maszyn, oskarżając japońskich eksporterów o praktyki dumpingowe. Zdaniem japońskiego ministerstwa gospodarki i handlu zarzuty te nie mają już podstaw w obliczu zwiększenia importu taniej stali z Chin i Tajwanu (Asahi Shimbun).

**18 września: spadki na rynkach azjatyckich po nałożeniu kolejnych ceł przez administrację Donalda Trumpa.** Rynki azjatyckie zanotowały poważne spadki po nałożeniu przez Waszyngton kolejnych ceł na produkty chińskie o wartości 200 miliardów USD. Prezydent Trump zagroził nałożeniem kolejnych ceł, jeżeli Chiny podejmą akcje odwetowe. Cła uderzają przede wszystkim w sektor wysokich technologii. Zdaniem japońskich analityków biznesowych konflikt handlowy pomiędzy



Waszyngtonem a Pekinem będzie coraz silniejszy. Na wojnie celnej ucierpią giełdy azjatyckie oraz duże międzynarodowe korporacje (Asahi Shimbun).

**19 września: japońskie firmy ograniczają produkcję w Chinach w wyniku wojny handlowej.** Coraz więcej japońskich firm przenosi produkcję z Chin w celu minimalizacji strat związanych z wojną handlową pomiędzy Pekinem a Waszyngtonem. Wśród firm, które planują opuszczenie Chin znajduje Asahi Kasei Corp. z sektora chemicznego, Mitsubishi Electric Corp., zajmująca się produkcją laserów oraz Komatsu Ltd., produkująca urządzenia hydrauliczne (Asahi Shimbun).

**20 września: kolejna kradzież kryptowaluty na japońskiej giełdzie.** Pomimo działań zmierzających do uregulowania giełd kryptowalut doszło do kolejnej kradzieży na wielką skalę. Hakerom udało się ukraść kryptowaluty o łącznej wartości 60 milionów USD z platformy wymiany Zaif. Właściciele platformy wymiany firma Tech Bureau z siedzibą w Osace zapowiedzieli całkowity zwrot skradzionych środków. Firma zostanie poddana kontroli przez japońską Agencję Usług Finansowych. Agencja dwukrotnie nakazywała firmie Tech Bureau wprowadzenie usprawnień i zwiększenie zabezpieczeń (Asahi Shimbun).

**23 września: Chiny i Japonia będą rozwijać współpracę w sektorze nowoczesnych technologii.** Oba państwa będą rozwijać współpracę w sektorze zaawansowanych technologii. Obszary porządanej współpracy to bezzałogowe samochody oraz sztuczna inteligencja. Nowy dialog na rzecz innowacji ma zostać oficjalnie uruchomiony po zakończeniu wizyty premiera Abe w Chinach. W dialogu wezmą udział przedstawiciele instytucji rządowych oraz sektora prywatnego. Japonia liczy na lepszą współpracę w zakresie ochrony własności intelektualnej. Chiny rozwijają współpracę z Japonią w obliczu rosnącego napięcia handlowego ze Stanami Zjednoczonymi (Mainichi Shimbun).

## KOMENTARZ

1. Jednym z najciekawszych wydarzeń minionego miesiąca była propozycja podpisania traktatu pokojowego pomiędzy Rosją a Japonią złożona przez prezydenta Władimira Putina podczas Forum Gospodarczego we Władywostoku. Pomimo licznych komunikatów płynących z rosyjskich mediów oferty tej nie należy jednak postrzegać jako przełomu w negocjacjach. Propozycja Władimira Putina wpisuje się w rosyjską strategię pomijania kwestii sporu terytorialnego o Kuryle Południowe. Japoński rząd nie zgodzi się na zawarcie pokoju bez rozpoczęcia rozmów dotyczących statusu Terytoriów Północnych. Brak reakcji ze strony premiera Abe podczas szczytu wywołał falę krytyki ze strony japońskich partii opozycyjnych, podważających zasadność długotrwałego dialogu z Moskwą, który ich zdaniem nie przynosi wymiernych rezultatów. Premier Abe nie chciał jednak

zaryzykować dobrych relacji z prezydentem Putinem wypracowanych w ostatnich latach.

2. Warto również zwrócić uwagę na zwiększenie nacisku ze strony prezydenta Trumpa na przyspieszenie rozmów handlowych z Japonią. Decyzja o oficjalnym otwarciu negocjacji wydaje się być korzystna dla Stanów Zjednoczonych. Prezydent Trump będzie w stanie zaprezentować postęp w negocjacjach jako sukces przed zbliżającymi się wyborami uzupełniającymi. Przedstawiciele japońskiego sektora biznesowego obawiają się również zbyt daleko idących ustępstw na rzecz Stanów Zjednoczonych w negocjacjach dwustronnych. Pomimo obietnicy utrzymania taryf na produkty rolne na podobnym poziomie do tego obowiązującego w TPP, japońscy producenci żywności również wyrazili zaniepokojenie zbliżającymi się rozmowami. Premierowi Abe udało się jednak oddalić zagrożenie nałożenia ceł na japoński sektor samochodowy, które mogłyby mieć katastrofalne skutki dla japońskiej gospodarki. Widmo nałożenia taryf pojawiło się kilka miesięcy temu po decyzji o powołaniu komisji badającej zasadność zwiększenia ceł na samochody importowane do Stanów. Obietnice zwiększenia zakupów uzbrojenia od Stanów Zjednoczonych oraz decyzja o rozpoczęciu rozmów handlowych wskazują na to, że premier Abe dąży do utrzymania pozytywnych relacji z prezydentem Trumpem. Z drugiej jednak strony w kontaktach z Waszyngtonem widać również oznaki napięcia w związku z decyzją premiera Abe o kontynuacji porozumienia z Iranem oraz zbliżenia Tokio z Pekinem.

3. W tym miesiącu można ponownie zauważyć szereg działań dyplomatycznych zmierzających do otwarcia dialogu z Koreą Północną. Pomimo prób nawiązania kontaktu za pomocą nieoficjalnych kanałów, reżim Kim Dzong Una nie wykazuje zainteresowania problemem japońskich obywateli porwanych w latach 80. Zgodnie z oficjalnym stanowiskiem Pjongjangu sprawa została zamknięta. Japoński minister spraw zagranicznych osobiście próbuje przełamać impas poprzez rozmowy w kularach ONZ. Japońskie MSZ zwróciło się również o pomoc do Korei Południowej, Stanów Zjednoczonych oraz Chin. Nikłą nadzieję na otwarcie dialogu daje zapewnienie prezydenta Moon Jae-ina, który poinformował premiera Abe, że Kim Dzong Un jest gotowy do rozpoczęcia dialogu w stosownym czasie. Podczas przemówienia premiera Abe Shinzō przed zgromadzeniem ogólnym nie można było znaleźć retoryki nacisku i krytyki pod adresem Pjongjangu. Z drugiej jednak strony japoński rząd zabiega o wsparcie w procesie ściślejszej kontroli respektowania sankcji nałożonych na Koreę Północną oraz związanej z tym aktywności przemysłowej.



OŚRODEK  
SPRAW  
AZJATYCKICH

# RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI  
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

[www.osa.uni.lodz.pl](http://www.osa.uni.lodz.pl)

